

Fővárosi Ítéletőábla

7.Pf.20.648/2022/4/II.

A Fővárosi Ítéletőábla a Szűcs Péter Űgyvédi Iroda (űgyvédi iroda címe, űgyintőző. dr. Szűcs Péter űgyvéd) által képviselt I.r. felperes (I. rendű felperes címe) I. rendű és II.r. felperes (uo.) II. rendű felpereseknek – dr. Guzrán Barna űgyvéd (űgyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen személyiségi jogsértés miatt és járadékfelemelés íránt indított perében a Fővárosi Törvénszék 2022. július 5. napján kelt 8.P.21.975/2020/61. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletőábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben, a következők szerint megváltoztatja:

- az elsőfokú bíróság 39.P.25.049/2010/98. számú – 103. és 110. sorszámú végzésekkel kijavított – ítéletével megállapított háztartási kiségitő többletköltség járadék összegét akként emeli fel, hogy 2020. január 1. napjától 2022. április 30. napjáig 619.140 (Hatszáztizenkilencezer-száznegyven) forint lejárt járadéktöbblet összeget és annak 2021. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori késedelemmel érintett naptári félétet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát köteles az alperes az I. rendű felperesnek 15 napon belül megfizetni; a havi járadékot 2022. május 1. napjától a jövőre nézve véghatáridő nélkül minden hónap 10. napjáig esedékesen havi 69.000 (Hatvankilencezer) forintra emeli fel;
- kötelezi az alperest, hogy alapítványi térítési díj címén 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 2019. február 4. napjától 2022. április 30. napjáig 3.900.000 (Hárommillió-kilencszázézer) forint lejárt járadékot és annak 2021. szeptember 16. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori késedelemmel érintett naptári félétet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 2022. május 1. napjától a jövőre nézve véghatáridő nélkül minden hónap 10. napjáig esedékesen havi 100.000 (Százézer) forint járadékot;
- a 2.000.000 forint autóvásárlási költséget és késedelmi kamatát, valamint a 2022. május 1. napjától minden hónap 10. napjáig esedékes havi 5.000 forint autófenntartási járadékot az alperes a II. rendű felperes helyett az I. rendű felperesnek köteles teljesíteni;

- az I-II. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak rehabilitációs eszközök költsége címén járó 2.898.788 forintot és késedelmi kamatát az alperes az I. rendű felperesnek köteles teljesíteni;

- a II. rendű felperest ház akadálymentesítés címén megillető kártérítés összegét – a késedelmi kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett – 5.623.656 forintról 5.979.616 (Ötmillió-kilencszázhetvenkilencezer-hatszázötvenhat) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az elsőfokú per költséget az alperes az I-II. rendű felpereseknek együttesen köteles megfizetni.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 80.000 (Nyolcvanezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű felperesnek 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedéstől számított 60 napon belül fizessen meg 1.129.350 (Egymillió-százhuszonkilencezer-háromszázötven) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

A le nem rótt 512.500 (Ötszázötvenkétezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az I. rendű felperes gyermeke, a II. rendű felperes 2009. november 10-én született meg az alperesi kórházban, amelynek során neurológiai és mozgásszervi károsodást szenvedett el, a korai fejlesztése ellenére a pszichomotoros fejlődésben súlyosan elmaradt. Az állapotában érdemi javulás nem várható, élethosszig tartóan gondozásra és ellátásra szorul.

[2] Az elsőfokú bíróság 39.P.25.049/2010/24. számú jogerős közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítő felelősségét a II. rendű felperes által a születése során elszenvedett egészségkárosodásokért, valamint az ezzel okozati összefüggésben felmerült

károkért. Az elsőfokú bíróság 39.P.25.049/2010/98. számú – 103. és 110. sorszám alatt kijavított – ítéletével a nem vagyoni és vagyoni kártérítés – többek között háztartási kisegítés többletköltsége, rehabilitációs többletköltség, rehabilitációs és egyéb eszközök költsége, gyógyszerek és gyógyhatású készítmények többletköltsége, autóvásárlás többletköltsége és az I. rendű felperes jövedelemvesztesége címén előterjesztett – iránti követeléseknek részben helyt adott. A fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.650/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – a nem fellebbezett részét nem érintve – a nem vagyoni kártérítés, valamint a jövedelemveszteség címén fizetendő kártérítés és az elsőfokú perköltség összegét felemelve részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta. A felperesi kérelemre indult felülvizsgálati eljárásban a Kúria – kizárólag a ruhakopás többletköltsége tekintetében osztva a felülvizsgálati kérelmet – Pfv.III.20.210/2017/4. számú ítélettel határozott.

[3] A keresetükben az I-II. rendű felperesek annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes teljes, egész és egészséges családban éléshez, míg a II. rendű felperes élethez, testi épséghez és egészséghez való személyiségi jogát.

[4] Az I. rendű felperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 361. § (3) bekezdése alapján – lényeges körülmények megváltozására hivatkozva – járadék felemelése iránti igényt terjesztett elő, kérte az alperest kötelezni a kereset benyújtását megelőző hat hónapra visszamenőleg: háztartási kisegítés többletköltsége címén 619.140 forint lejárt járadéktöbblet és annak 2021. március 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2022. május 1-től havi 69.000 forint járadék; rehabilitációs többletköltség címén 6.360.004 forint lejárt járadéktöbblet és annak 2021. március 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2022. május 1-től havi 258.000 forint járadék; gyógyszerek, gyógyhatású készítmények címén 137.844 forint lejárt járadéktöbblet és annak 2021. március 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2022. május 1-től havi 10.456 forint járadék; jövedelemveszteség címén 2.181.611 forint lejárt járadéktöbblet és annak 2021. március 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2022. május 1-től havi 163.000 forint járadék megfizetésére.

[5] Az I. rendű felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 339. § (1) bekezdése és a régi Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdései alapján az alapperben el nem bírált követelésként kérte kötelezni az alperest: gépjárművásárlás és fenntartás címén 2017. február 1-től 2022. április 30-ig 4.054.179 forint lejárt járadék és annak 2019. szeptember 16-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2022. május 1-től havi 10.658 forint járadék; Alapítvány neve (alapítvány Ház) térítési díjaként 2019. február 4-től 2022. április 30-ig 3.900.000 forint lejárt járadék és annak 2021. szeptember 16-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 2022. május 1-től havi 100.000 forint járadék; rehabilitációs eszközök, termékek költségeként 2015. szeptember 7-től 2020. június 30-ig 4.292.812 forint egyösszegű kártérítés és annak 2018. február 2-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

[6] A II. rendű felperes akadálymentesítés és rehabilitációs szoba kialakításának költségeként a 2017. március 31. és 2017. november 2-a közötti időszakra 5.979.616 forint egyösszegű kártérítés és annak 2017. július 17-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] Az I. rendű felperes lényeges körülményváltozásként hivatkozott a háztartási kisegítés címén előterjesztett igénye körében a számítás alapjául szolgáló mindenkori minimálbér növekedésére (2020-ban 161.000 forintra, 2021-ben 167.400 forintra, 2022-ben 200.000 forintra), a jövedelemveszteség körében emellett arra is, hogy a II. rendű felperes 10. életéve betöltése folytán a gyermekgondozást segítő ellátás (GYES) folyósítása megszűnt. A rehabilitációs többletköltség körében a terápiás szolgáltatás díjának emelkedésére, illetve a terápiák gyakoriságának növelése szükségességére hivatkozott; a gyógyszerek és gyógyhatású készítmények többletköltsége körében arra, hogy vénytörténeti naplóval igazolt a peresített időszakban a térítési díjak kifizetése, valamint az is, hogy az elérhető támogatásokat igénybe vette. A gépjárművásárlás és fenntartás költsége körében arra hivatkozott, hogy a II. rendű felperes kerekesszékekkel együtt történő szállítására kizárólag egy nagyméretű gépjármű alkalmas, ezért 2017. évben megvásárolták a kisbusz méretű, állami támogatással átalakított gépjárművet, amellyel megoldható a rehabilitációra, illetve speciális iskolába szállítása. A korábban használt gépjárművet eltulajdonították, amelyből eredő kár az alperesre nem áthárítható, ezért az alapperben autóvásárlás költsége címén megítélt 2.384.565 forint levonásával került meghatározásra a kárösszeg. A rehabilitációs eszközök és termékek körében arra hivatkozott, hogy a II. rendű felperes egészségi állapotában lényeges romlás következett be, táplálási nehézségei, rendszeres félrenyelései miatt többször tüdőgyulladás alakult ki, számtalanszor leesett az oxigénszintje, emiatt oxigén és oxigénpalack rendszeres beszerzése vált szükségessé, illetőleg gyomorszonda beültetésére is sor került. A szakszolgálat a alapítvány Házat jelölte ki a II. rendű felperes nappali ellátását biztosító szociális intézményként, amelyet 2019 februárjától látogat, havi 100.000 forint térítés ellenében. A térítési díj kifizetéséhez sikertelenül igényelt önkormányzati támogatást, a kérelme elutasításra került.

[8] A II. rendű felperesnek szükséges akadálymentesítés és rehabilitációs szoba kialakításának a költsége körében arra hivatkoztak, hogy kétszintes házban élnek, kizárólag az alsó szintet használják, a fürdőszobát a ház egyéb részeivel szűk folyósó kötötte össze, amelyet szélesíteni, illetőleg a fürdőszobát akadálymentesíteni kellett. Az alsó szinten található nappaliban nem fértek el a II. rendű felperes nagyméretű rehabilitációs eszközei és az otthoni gyógytornáztatása sem volt ott megoldható, ezért 5x5 méter rehabilitációs szobával bővítették az épületet.

[9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[10] Védekezése szerint a háztartási kisegítő többletköltsége iránti követelés alaptalan, mert a minimálbér összegének emelkedéséből adódó többletigény és a gyermek iskoláztatásából is adódó háztartási munkákra fordítandó többletidő-csökkenés kiegyenlíti egymást. Vitatta a gyógyszerek és gyógyhatású készítmények orvosszakmai indokoltságát, valamint a gyögmasszázs, illetve gyógytorna gyakorisága növelésének szükségességét, utóbbi körében hivatkozott arra is, hogy az alapperben indokoltnak vélt időtartam alapulvétele esetén a magasabb díjjal számolva nincs olyan lényeges különbség, amely a járadék felemelését indokolná. A jövedelemveszteség vonatkozásában az alapperben figyelembe nem vett gyermek otthongondozási díj (GYOD) kompenzálja 2019. november 11. és 2022. január 1. napja között a GYOD és minimálbér csekély különbözetét. Álláspontja szerint nem bizonyított a rehabilitációs és egyéb eszközök használatának orvosszakmai indokoltsága.

Vitatta, hogy a gépjármű vásárlására a gyermek állapota miatt került sor, továbbá a gépjárművel való közlekedés előnyeit az egész család élvezi, ezért a költségek vonatkozásában csak részben lenne marasztalható. A II. rendű felperes számára az I. rendű felperes kérésére került ellátási helyként kijelölésre a alapítvány Ház, lehetőség lenne állami fenntartású intézményben való elhelyezésre is, ezért a térítési díj indokoltsága nem bizonyított. Vitatta, hogy a II. rendű felperes lakáson belüli közlekedése, megfelelő rehabilitációja a lakhatásra szolgáló épület átalakítása nélkül ne lett volna biztosítható; hivatkozott arra is, hogy az igény vizsgálata nem csupán orvosszakmai, hanem építészeti szakkérdéseket is felvet, ugyanis a beruházás a ház értékét növeli, a káronszerzés tilalma miatt viszont az értéknövekedés levonásának van helye. Igazságügyi építésszakértő kirendelését indítványozta annak megállapítására, hogy a beruházások milyen összeggel növelték az ingatlan forgalmi értékét.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a Fővárosi Törvényszék 39.P.25.049/2010/98. számú ítéletével megállapított rehabilitációs többletköltség járadék összegét akként emelte fel, hogy az alperes az I. rendű felperesnek ezen a címen 2020. január 1. napjától 2022. április 30. napjáig 1.376.004 forint lejárt járadéktöbbletet és annak 2021. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát köteles megfizetni, továbbá a havi járadékot 2022. május 1. napjától a jövőre nézve, véghatáridő nélkül, minden hónap 10. napjáig esedékesen 80.000 forintra emelte fel; a gyógyszerek és gyógyhatású készítmények költsége címén megállapított járadékot akként emelte fel, hogy az alperes 2020. január 1. napjától 2022. április 30. napjáig 137.841 forint lejárt járadéktöbbletet és annak 2021. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát köteles megfizetni, a havi járadékot 2022. május 1. napjától a jövőre nézve előre esedékesen minden hónap 10. napjáig 10.456 forintra emelte fel. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 2.000.000 forint autóvásárlási költséget és annak 2019. szeptember 16. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 2022. május 1. napjától a jövőre nézve véghatáridő nélkül minden hónap 10. napjáig havi 5.000 forint autófenntartási költséget; ház akadálymentesítés címén 5.623.656 forintot és annak 2017. július 17. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 2.898.788 forintot és annak 2018. február 2. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát rehabilitációs eszközök költsége címén. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet, és az alperest 600.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte az I. rendű felperes javára; megállapította, hogy 1.500.000 forint illeték és 84.131 forint szakértői díj az állam terhén marad.

[12] Döntésének jogi indokolása szerint a keresetet a Pp. 361. § (1)-(3) bekezdései, valamint a régi Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján bírálta el.

[13] Tekintettel arra, hogy a bíróság az alapperben már vizsgálta a személyiségi jogsérelmeket, az adott jogvita viszont az alperes kártérítési kötelezettségének a módosítására irányult, elutasította az I-II. rendű felperesek azon kereseti kérelmét, amely objektív jogsérelmi szankció levonását célozta.

[14] Nem osztotta a háztartási kisegítés járadékának a felemelésére vonatkozó követelést, kifejtette: kétségtelen, hogy 2017 - 2020 között az árszínvonal, a minimálbér és a

garantált bérminimum folyamatosan emelkedett, azonban a II. rendű felperes 2019. november 20. napja óta iskolába jár, heti 20 órában biztosított a felügyelete, a távolléte pedig az I. rendű felperes és a háztartás számára időfelszabadulással, tehercsökkenéssel jár. A minimálbér-változás indukálta automatizmus ellen hat, hogy a gyermek a nap felében az otthonától távol tartózkodik. A bíróság az alapperben az óvodai távollét napi egy-egy óráját viszonyítási alapként tekintette a számítás során, ezért ez a viszonyítási pont a Pp. 361. § (1) bekezdése szerinti ténymódosulásként nem maradhat figyelmen kívül a járadékfelemelési igény értékelésekor.

[15] Részből találta megalapozottnak a rehabilitációs többletköltség miatti járadék felemelése iránti követelést. Kifejtette, hogy az igazságügyi szakértők részére nem állt rendelkezésre olyan pontos adat, amely a gyógytornai iskolában igénybe vett gyógytorna és gyógymasszázs időtartamára és jellegére utalt volna, de a szakvélemény szerint elfogadható, hogy a II. rendű felperes azon kívül hetente három-három órát legyen masszíroztatva, illetve tornáztatva. Ugyanakkor az igazságügyi szakértők szerint nem merült fel olyan körülmény, amely a gyógymasszázs és gyógytorna gyakoriságának megváltoztatását indokolta tenné, de nincs olyan szabály, amely előírná, hogy a szolgáltatásokat milyen gyakorisággal kell igénybe venni. Az elsőfokú bíróság szerint a szakértői bizonyítás eredményeként az alapperben viszonyítási alapként vett tények megváltozása nem állapítható meg, az a szakértői szakmai álláspont, hogy elfogadható az alappertől eltérő gyakoriságú tornáztatás és masszírozás, csak általános kijelentésként értékelhető, nem utal arra, hogy a beteg gyermek életkora, testi adottságainak változása, kórképeinek lefolyása indokolja-e a megemelkedett igényt. Mindemellett az elsőfokú bíróság heti egy gyógymasszázs szolgáltatás és heti egy gyógytorna foglalkozás díját látta értékelhetőnek a járadékfelemelés körében az árszínvonal köztudomású változására is figyelemmel. Havonta a teljes hetekre 4x6.000 forint és 4x10.000 forint összegben, illetve a csonka ötödik hetekre is figyelemmel havi átlagban 80.000 forintban határozta meg a 2020. január 1. napjától esedékes járadékot.

[16] A vénytörténeti naplóban rögzített gyógyszerek alkalmazásának indokoltságát a szakértői bizonyítás alátámasztotta, valamint bizonyította, hogy az I-II. rendű felperesek minden méltányossági támogatást igénybe vettek a gyógyszerek kiváltásakor, ezért az erre vonatkozó kereseti kérelmet teljes egészében megalapozottnak találta.

[17] A jövedelempótló járadék felemelése iránti igény elbírálása körében figyelembe vette, hogy az alapperben a bíróság a minimálbér alapulvételével és a GYES, valamint a gyermekgondozási díj (GYED) beszámításával kalkulálta a járadékot. Időközben a minimálbér összege fokozatosan emelkedett, ugyanakkor az I. rendű felperes a II. rendű felperes 10. életéve betöltése okán GYOD-ra vált jogosulttá, amelynek a folyósítása nem volt vitás. Az I-II. rendű felperesek az elérhető jövedelem tekintetében a minimálbér összegéhez viszonyítottak, amely 2020-ban bruttó 161.000 forint, 2021-ben bruttó 167.400 forint, 2022-től bruttó 200.000 forint volt, ezen összegekből a TB járulék levonásával 131.215 forint, 136.431 forint és 163.000 forint személyi jövedelemadó (szja) köteles összeg marad. Ezzel szemben a GYOD csupán 10% nyugdíjjárulék-köteles, így az szja köteles előző bérösszegekkel szemben 111.520 forint, 132.579 forint és 180.000 forint nettó GYOD összegek állnak. Ebből következően az I. rendű felperesnek havonta folyósított 59.925 forint a különbséget még a legrosszabb esetben is fedezi. Az elsőfokú bíróság nem osztotta az I-II. rendű felperesek azon érvelését, miszerint a GYOD összegét nem a jövedelemvesztés, hanem az alapperben megállapított ápolás-gondozás költségei között kell elszámolni és emiatt nem kérték az ezen a jogcímen megítélt járadék felemelését. Az alapper adatai szerint ugyanis

az ápolás-gondozás költségeinél a viszonyítási jövedelem a minibájbér összege volt, az ott alkalmazott számítási módok alapján a GYOD folyósításával a kétféle járulék közül valamelyiknek meg kell szűnnie.

[18] A gépjárművásárlással, fenntartással összefüggő járadék felemelése iránti követelést részben találta alaposnak, kifejtette, hogy az I. rendű felperes megfelelően számította be a korábbi, sajnálatosan elvesztett juttatás összegét ugyanakkor az alperes által hivatkozott kúriai döntést nem kellő súllyal vette figyelembe. Nyilvánvaló, hogy a megvásárolt járművek az I. rendű felperes egyéni céljait is szolgálhatják, ezért a káronszerzés tilalmába ütközne, ha a megvásárolt gépjármű által biztosított előnyök figyelmen kívül maradnának a kár összegének meghatározásakor. A követelés jogi alapja fennáll, a II. rendű felperes növekedésével a korábbi autó szűkösnek bizonyult, mozgathatóságának nehézsége az általános állapotán túl elsősorban a kerekesszék kiterjedéséből ered. A Pp. 263. § (1) bekezdése alkalmazásával a követelést fele részben találta megalapozottnak.

[19] A rehabilitációs eszközök vonatkozásában kifejtette, hogy a II. rendű felperes táplálhatósága az alapperben meghozott döntés óta jelentősen megváltozott, növekedésével a mozgása és mozgathatósága is egyre nehezebbé vált. A szakértői bizonyítás alátámasztotta, hogy ezekkel összefüggésben mely eszközök és készítmények beszerzése indokolt. Az 55. sorszámú felperesi beadvány 16-20. oldalán rögzített táblázatban szereplő szoftver és számítógép megvásárlása azonban a II. felperes állapotára figyelemmel nem indokolt, kommunikációs célból történő használatának az előnyei sem igazoltak.

[20] A szakértői bizonyítás alátámasztotta, hogy a II. rendű felperes lakhatását szolgáló ház átalakítása és bővítése szükséges volt, az azzal összefüggésben előterjesztett követelés nem eltúlzott. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság bíróság az típusú bojler és a típusú1 cirkó gázkazán árával és a kazánok felszerelésének 100.000 forint munkadíjával csökkentett összeget találta megítélhetőnek, figyelemmel arra, hogy a kazáncsere költsége nem eshet az alperes terhére.

[21] Az alapítványi térítéssel összefüggő követelés vonatkozásában kifejtette, hogy a szakszolgálat szakértői véleménye szerint a gyermek nevelését-oktatását a települési Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény kellene, hogy ellássa, ugyanakkor az I-II. rendű felperesek igazolást csatoltak arról, hogy az intézményvezető nyilatkozata szerint a II. rendű felperes fejlesztő-nevelő oktatását a hely adottságai miatt nem tudják vállalni. A szakszolgálat így – bár a települési szakiskola lenne az illetékes oktatási intézmény – ellátási helyként a alapítvány Házat jelölte ki. Önkormányzat fellebbezhető határozatával elutasította, az I-II. rendű felperesek havi 100.000 forint térítési díjra vonatkozó támogatási kérelmét ezért az I. rendű felperes a térítési díjhoz e perben kártérítés címén kíván hozzájutni. Ugyanakkor nem igazolta, hogy a határozat ellen fellebbezést nyújtott be, ezáltal nem bizonyított, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Mivel nem bizonyított, hogy a térítési díj szociális gondoskodás útján ne lett volna fedezhető, az igény elutasításának volt helye.

[22] Az I-II. rendű felperesek pernyertességére figyelemmel a részükre járó perköltség összegét mérlegeléssel határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (Ükr.) 3. §

(5) bekezdése alkalmazásával. Figyelembe vette a kereset többszöri leszállítását, illetőleg a részleges pernyertességüket, valamint az általuk előlegezett szakértői díjat.

[23] Az I-II. rendű felperesek az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésükben annak részbeni megváltoztatását, az alperes keresetük szerinti marasztalását kérték akként, hogy az I. rendű felperes részére fizessen meg 2020. január 1-től 2022. április 30-ig háztartási kisegítés többletköltsége címén 619.140 forint lejárt járadéktöbbletet és annak 2021. március 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2022. május 1. napjától – 36.240 forint helyett – havi 69.000 forint járadékot; rehabilitáció többletköltsége címén 6.360.004 forint lejárt járadéktöbbletet és annak 2021. március 31. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2022. május 1. napjától – 30.857 forint helyett – havi 258.000 forint járadékot; jövedelemveszteség címén 2.181.611 forintot és annak 2021. március 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2022. május 1. napjától – 59.925 forint helyett – havi 163.000 forint járadékot; gépjárművásárlás és fenntartás költsége címén 2017. február 1-től 2022. április 30-ig 4.054.179 forint lejárt járadékot és annak 2019. szeptember 16-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2022. május 1-től havi 10.658 forint járadékot; a alapítvány Ház térítési díja címén 2019. február 4-től 2022. április 30-ig 3.900.000 forint lejárt járadékot és annak 2021. szeptember 16-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 2022. május 1-től havi 100.000 forint járadékot; rehabilitációs eszközök költségeként 2015. szeptember 7-től 2020. június 30-ig 4.292.812 forintot és annak 2018. február 2-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát; a II. rendű felperesnek fizessen meg akadálymentesítés és rehabilitációs szoba költsége címén 2017. március 31-től 2017. november 2. napja közötti időszakra 5.979.616 forintot és annak 2017. július 17-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát; kérték továbbá az elsőfokú perköltség összegét az I. és II. rendű felperesek részére egyetemlegesen 896.018 forintba felemelni és az alperest másodfokú költségeikben marasztalni.

[24] Álláspontjuk szerint járadék felemelése iránti perben a Pp. 361. § (1) bekezdése értelmében az adott kártétel kizárólag a keresetben megjelölt körülményváltozás tekintetében vizsgálható. A háztartási kisegítő költsége körében kizárólag a minimálbér időközbeni változására hivatkoztak és azt – az elsőfokú ítélet indokolása szerint is – igazolták. Az elsőfokú bíróság azzal, hogy az alperes ellenkérelme alapján az időráfordítás mértékét is vizsgálta, és annak figyelembevételével hozta meg a döntését, túlterjeszkedett a kereset és az ellenkérelem korlátain. Az alperesnek jogában állt volna viszontkeresetet előterjeszteni járadék leszállítása iránt, hivatkozhatott volna a gyermek közintézményben való elhelyezése végett felszabadult időtöbbletre, erre azonban nem került sor.

[25] A rehabilitációs többletköltség iránti követelés körében a járadékfelemelési igény alapját az képezte, hogy a rehabilitációs tevékenységek száma és díja megváltozott, az orvosszakértői bizonyítás a számbeli növekedés indokoltságát alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság önhatalmúlag felülbírált a szakértői véleményt, amikor azt állapította meg, hogy a szakértő a többletrehabilitáció tárgyában csak általános kijelentést tett. Ezzel szemben ismert volt előtte a gyermek életkora, állapota és testi adottsága. Részükről a tényállítás az volt, hogy a gyermek otthonában indokolt a további három-három alkalommal végzendő rehabilitáció az iskolai ellátástól függetlenül, ennek a szakmai indokoltságát a szakvélemény igazolta. A szakértői véleményben az „ezen kívül” megjelölés az iskolai ellátást jelenti, egyértelmű tehát, hogy a megemelkedett számú gyógymasszázs és gyógytorna a gyermek otthonában indokolt.

A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a gyermek az iskolában olyan mértékű rehabilitációban részesül, amely a megemelt otthoni rehabilitációt szükségtelenné teszi, erre azonban nem került sor. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy ebben a kérdésben a peres felek a szakvéleményt nem tették vitássá, ezért azt változatlan tartalommal kellett volna elfogadnia, tekintettel arra is, hogy a 44. sorszámú végzésében ezt a jogkövetkezményt helyezte kilátásba, amennyiben arra észrevétel nem érkezik.

[26] A jövedelemveszteség iránti követelés elutasítása téves, az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (Szoctv.) 38. §-ában szabályozott GYOD és 40. §-ában szabályozott ápolási díj rászorultságtól függő szociális ellátás, míg a GYES/GYED intézményét külön törvény szabályozza, alanyi jogon járó társadalombiztosítási ellátások olyan személynek, aki 0-3 év közötti, vagy 10 éves korig sérült gyermeket nevel. A GYOD az ápolási díjjal ekvivalens szociális ellátási forma, nem jövedelmet helyettesítő és pótló ellátás, azt a bíróság az alapperben is az ápolás-gondozás keretében vette figyelembe. Az I. rendű felperes jövedelemvesztesége azon alapul, hogy a gyermek hároméves korát követően munkavégzésre nem volt képes, a meghosszabbított, alanyi jogon járó GYES folyósítása viszont megszűnt. Az ápolási-gondozási díjat a járadékfelemlés iránti kereset nem érinti, az alperes nem terjesztett elő viszontkeresetet járadékleszállítás iránt, ezért az elsőfokú bíróság a döntése meghozatala során túlterjeszkedett a kereseten és az érdemi ellenkérelmen. A jövedelemveszteség iránti követelés jogalapja a régi Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdése, de a vitatott döntés a régi Ptk. 356. § (2) bekezdésében foglaltakkal sem áll összhangban, mert a károkozó az elmaradt keresetnek a TB ellátással csökkentett összegét köteles megtéríteni.

[27] A gépjárművásárlás költsége iránti igényt az I. rendű felperes terjesztette elő, az ítéleti marasztalás viszont a II. rendű felperes javára szól, az elsőfokú bíróság e körben is túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. Az ítélet indokolása szerint az alperest fele részben kívánta marasztalni, ugyanakkor kerekítést alkalmazott, mert 4.054.179 forintnak 2.027.094 forint, 10.658 forintnak 5.329 forint a fele. Az ítélet indokolásában hivatkozott kúriai döntés eltérő tényállású ügyben született, az adott ügyben viszont speciális tényállási elemként annak van jelentősége, hogy az I. rendű felperesnek nem állt szándékában gépjárművet vásárolni, arra kizárólag a gyermeke egészségkárosodása miatt kényszerült. Utaltak arra is, hogy a gépjármű használata nem kényelmi, hanem pénzügyi kérdés, korábban az I. rendű felperes tömegközlekedést vett igénybe.

[28] A rehabilitációs eszközök költsége iránti igényt az I. rendű felperes terjesztette elő, az elsőfokú bíróság az I. és a II. rendű felperesek javára egyetemleges marasztalásról döntött, ezzel is túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. Jogszabálysértően utasította el a szoftver és a hozzátartozó laptop vonatkozásában a követelést, ugyanis a szakértői bizonyítás anyaga szerint ezeknek a beszerzése indokolt, a gyermek ellátásához, szállításához és rehabilitációjához szükséges tételek közé tartozik.

[29] Az akadálymentesítés és a rehabilitációs szoba kialakításának költsége vonatkozásában az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítás eredményét, valamint a szakvélemény alperes általi vitatásának hiányát figyelmen kívül hagyva hozta meg a döntését, a kazán és a bojler cseréjének igazolt költségét alaptalanul vont le, a szakértő ugyanis a követeléssel érvényesített valamennyi tételt indokoltan minősítette.

[30] Az intézményi ellátás költsége iránti követelés elutasítása téves, jogszerű határozat elleni jogorvoslat előterjesztésének a hiánya ugyanis nem minősül a kárenyhítési kötelezettség megsértésének. Az I. rendű felperes GYOD ellátásban részesül, ezért nem tudott olyan objektív szociális rászorultságot igazolni, amely a támogatás iránti igényét megalapozta volna, emiatt került sor a kérelme elutasítására. A támogatási kérelmét – bár tudta, hogy arra nem lesz jogosult – éppen azért nyújtotta be, hogy a kárenyhítési kötelezettségét teljesítse. Az alperes a védekezésében a kárenyhítés elmulasztására nem hivatkozott, ezért az elsőfokú bíróság az érdemi ellenkérelmen is túlterjeszkedett a döntés meghozatala során. Bizonyított, hogy a körzeti intézmény nem tudta vállalni a gyermek ellátását, fejlesztését, igazolták, hogy a részére a alapítvány Ház került kijelölésre, amelynek a térítési díja jogszerűen áthárítható az alperesre.

[31] Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság áfa nélkül állapította meg jogi képviselőjük munkadíját, és figyelmen kívül hagyta, hogy a II. rendű felperes túlnyomórészt pernyertes lett, saját követelése vonatkozásában ennek ellenére részére nem ítélték meg perköltséget. Álláspontjuk szerint 50%-ot meghaladó a pernyertességük, a követelésük nem volt eltúlzott, a keresetleszállítás előtti pertárgyérték az ügyvédi munkadíj meghatározásánál figyelmen kívül marad. A pertárgy értéke a tárgyalás berekesztésekor 20.069.315 forint volt, a pernyertességük 11.601.520 forint, ezért az Ükr. szerint járó jogi képviseleti munkadíj bruttó 696.018 forint, amelyhez 200.000 forint általuk előlegezett szakértői díjat kell hozzászámítani.

[32] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az I-II. rendű felperesek fellebbezési költségében marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megfelel a jogszabályoknak, a tényállás kellően feltárt, a bizonyítékok mérlegelése okszerű, az ítélet megváltoztatására, hatályon kívül helyezésére nincs ok.

[33] A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálat során az elsőfokú bíróság ítéletének az I-II. rendű felperesek személyiségi jogsértés megállapítása iránti kereseti kérelmét elutasító és a vagyoni követeléseiknek részben helyt adó rendelkezéseit – a jogosult személyének a részbeni pontosítása kivételével – nem érintette, figyelemmel arra, hogy fellebbezés hiányában a határozat ebben a részében jogerőre emelkedett [Pp. 358. § (5) bekezdése].

[34] Az I-II. rendű felperesek fellebbezése részben megalapozott.

[35] Az elsőfokú bíróság az I-II. rendű felperesek keresetének elbírálása szempontjából jelentőséghez jutó tényállást hiánytalanul felderítette, arra alapított érdemi döntésével és annak jogi indokolásával azonban a Fővárosi Ítéltábla nem minden tekintetben értett egyet, ezért azt – a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján – részben megváltoztatta.

[36] Az anyagi jogerőhatás alól kivételt jelentő, a Pp. 361. § (1) bekezdésében szabályozott utóper jellegadó ismérve, hogy nagyon szűk körben, a jogerős ítéletet megalapozó tények utóbb bekövetkezett lényeges megváltozása esetén teszi lehetővé a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának a megváltoztatása iránti kereset benyújtását [BH2022. 200. II.]. Az anyagi jogerőhatás feloldása folytán olyan esetekben, ahol a szolgáltatás a jövőben jár le, az utóperben lehetővé válik a korábbi bírósági ítélettől való eltérés, ami elősegíti, hogy az ítélezés a mindenkor aktuális életviszonyokhoz igazodhasson. Az utóperben más speciális eljárési szabály nem érvényesül, vagyis a feleket ugyanazok az eljárési jogok illetik meg, mint az alapperben. A kötöttséget az jelenti, hogy – a már lejárt szolgáltatások tekintetében változatlanul fennálló anyagi jogerőhatás folytán – a jövőben lejáró járadék összegét ugyanazon szempontok mentén kell meghatározni, ahogyan azt az alapperben eljáró bíróság tette; az utóperben csak a megváltozott körülmények értékelésére van lehetőség, nem lehet „felülbírálni” az alapperben elfogadott szempontrendszert; az utóbb megváltozott körülményekre az ellenérdekű felek bármelyike szabadon hivatkozhat.

[37] Az I. rendű felperes az utóper szabályaival összhangban a háztartási kisegítés többletköltsége miatti járadék számításának egyik elemére, a minimálbér változására – a felemelési igénnyel érintett időszak alatt bekövetkezett – emelkedésére hivatkozott.

[38] Az utóperben – a fellebbezésben foglaltaktól eltérően – megengedettnek minősül az alperesnek az a védekezése, miszerint az alapperben elvégzett járadékszámítás során figyelembe vett óvoda látogatást a jogerős ítélet meghozatalát követően a II. rendű felperes iskolába járása váltotta fel, amely időfelszabadulás kiegyenlíti a minimálberváltozás járadékemelő hatását. Az alperes járadékleszállítás iránti viszontkeresetet valóban nem terjesztett elő, erre nem is volt szükség, mivel védekezése nem az alapperben jogerősen megítélt járadéknak a háztartási munka időszükségletének a módosulásán alapuló csökkentését, hanem az I. rendű felperes által az utóperben követelt járadékfelemelés kivédését célozta. Ugyanakkor a háztartási teendők arányos csökkenésére alapított védekezése az általánosság szintjén maradt, konkrétan nem jelölte meg, hogy a II. rendű felperes heti 20 óra időtartamú iskolába járása következtében milyen időszükséglettel járó, mely házimunkák kiesésével kell számolni. Ebből következően az időfelszabadulás minimálberváltozást kiegyensúlyozó hatására tett előadása, erre alapított védekezésének a megalapozottsága nem volt érdemben vizsgálható, ezt pedig a terhére kellett értékelni.

[39] Az I. rendű felperes – ahogyan arra a fellebbezésében helytállóan rámutatott – a felemelési igénnyel érintett időszakban bekövetkezett minimálberváltozást kétségmentesen igazolta. A Fővárosi Ítéltábla a 2020. január 1-től 2022. április 30-ig tartó időszakban lejárt és a 2022. május 1-től havonta követelt járadék összegére vonatkozó, az 55. sorszámú beadványban levezetett számítást – amelynek elemei a mindenkori minimálbér és napi két óra időszükséglet – helyesnek találta. Ennek megfelelően a 619.140 forint lejárt járadéktöbblet – 2020. január 1. és 2021. január 31. között: 251.160 forint; 2021. február 1. és 2021. december 31. között: 236.940 forint; 2022. január 1. és 2022. április 30. között: 131.040 forint – és a havi 32.760 forint járadéktöbblet követelést – ezáltal a havi járadékot 2022. május 1-től 69.000 forintba felemelve – megalapozottnak fogadta el, valamint jogszerűnek ítélte a régi Ptk. 301. § (1) bekezdésére alapított késedelmi kamatkövetelést is.

[40] A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a rehabilitáció többletköltsége címén előterjesztett követelés részbeni elutasítását vitató fellebbezési érvelést.

[41] A járadékfelemelés iránti perben a károsultat terheli az általa hivatkozott lényeges körülményváltozás bizonyítása, ebből következően az I. rendű felperesnek kellett igazolnia, hogy a II. rendű felperes egészségi állapotában bekövetkezett változás miatt az alapperben elfogadott kezelések, a gyógymasszírozás és a gyógytornáztatás gyakrabban szükségesek, továbbá a korábbiakhoz képest magasabb díjazás ellenében vehetők igénybe.

[42] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a rehabilitációs kezelések számbeli növelésének a szakmai indokoltságát az orvosszakértői bizonyítás eredménye nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság 44. sorszámú felhívó végzésére nyilatkozó alperes a rehabilitációs kezelések gyakorisága körében is indítványozta a szakvélemény kiegészítését, az eljárása ezért nem tekinthető a szakvéleményadás elfogadásának. Az 51. sorszámú kiegészítő szakvélemény egyértelművé tette, hogy a szakértő a rendelkezésre álló adatok alapján nem tárt fel olyan állapotváltozást, amely a gyógymasszázs és gyógytorna gyakoriságának a növelését tette volna szükségessé. Ugyanakkor a szakértő kitért arra is, hogy nincs olyan szabály, amely meghatározná, hogy egy adott gyermeknek pontosan milyen gyakorisággal kell igénybe vennie gyógymasszázszt és gyógytornát, ezért elfogadható az emelt gyakoriság is. Az utóbbi szakértői álláspontot az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette általános jellegűnek, önmagában a rehabilitációs eljárások gyakoriságai szabályozásának a hiányából ugyanis nem következik a formális válaszadás, a szolgáltatott peradatokból már levont szakmai végkövetkeztetéstől való indokolatlan eltérés lehetősége; hiányossága a kiegészítő szakvéleménynek, hogy nem tartalmazza a megengedő álláspont kialakítására vezető – a gyermek egészségi állapotából fakadó – tények, körülmények ismertetését, így nem ellenőrizhető. Ebből következően súlytalan a szakvélemény nyelvtani jelentését ebben a keretben taglaló és alaptalan az alperesi bizonyítási teherre vonatkozó fellebbezési okfejtés. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli: károsultként az I. rendű felperest terhelte annak előadása, valamint igazolása, hogy a gyermek intézeti rehabilitációjába a gyógymasszázs és a gyógytornáztatás beletartozik-e, és ha igen, milyen gyakorisággal.

[43] Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a jövedelemveszteség miatti járadék felemelésére irányuló kereseti kérelem elutasításáról is.

[44] Nem ütközik az utóper szabályozásába annak az alperesi védekezésnek az elbírálása sem, miszerint az I. rendű felperes részére nyújtott TB ellátásnak, a GYES-nek a folyósítását a GYOD folyósítása váltotta fel, amelyet a járadékfelemelés iránti igény elbírálása körében figyelembe kell venni. Az alperes járadékleszállítás iránti viszontkeresetet ezen igényt érintően sem terjesztett elő, azonban a védekezése ebben az esetben sem az alapperben jogerősen megítélt járadék csökkentését, hanem az I. rendű felperes által kért járadékfelemelés kivédését célozta.

[45] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a Szocvtv. 25. § (1) bekezdése szerint a GYOD a jogosult jövedelmének a kiegészítésére és pótlására szolgáló ellátás; arra a 39/B. §

(1) bekezdés d) pontja szerint az a szülő jogosult, aki nem folytat napi négy órát meghaladó kereső tevékenységet; a 39/A. § (4) bekezdése szerint a GYOD folyósításának az időtartama szolgálati időre jogosít. Az elsőfokú bíróság ezen jogszabályi rendelkezésekkel összhangban vont le következtetést arra, hogy az I. rendű felperes részére folyósított GYOD összegét a keresetveszteség jogcímén támasztott követelés összegének a megállapítás során – a régi Ptk. 356. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban – csökkentő tényezőként figyelembe kell venni.

[46] Túlnyomórészt alaptalan a gépjárművásárlással és fenntartással kapcsolatos követelés részbeni elutasítását vitató fellebbezési érvelés is.

[47] Az elsőfokú bíróság a kárösszeg megállapítása során a töretlen bírói gyakorlattal összhangban vette figyelembe a gépjármű rendelkezésre állása által biztosított előnyt. Önmagában abból, hogy az I. rendű felperes korábban tömegközlekedéssel járt és a gépjármű beszerzését kizárólag a káresemény bekövetkezte indukálta, nem következik, hogy kizárt lenne annak a II. rendű felperes szállításán kívüli egyéb célra való használata.

[48] Az elsőfokú bíróság az e jogcímen támasztott járadékkövetelést fele részben találta megalapozottnak, ugyanakkor az ítélete indokolásából kitűnően a kárösszeg meghatározása nem pontos matematikai művelet, hanem mérlegelés eredménye, ezért a számítás pontatlanságára vonatkozó fellebbezési érvelés súlytalan.

[49] Az I. rendű felperes arra helytállóan hivatkozott a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a végleges keresetet tartalmazó 55.sorszámú beadványa 3. oldalán rögzített petítumtól eltérve nem a javára, hanem a II. rendű felperes javára döntött az alperes marasztalásáról, ezért a követelés jogosultja tekintetében az ítéleti rendelkezés kereseti kérelemmel összhangban álló pontosítása vált szükségessé.

[50] Túlnyomórészt alaptalan a rehabilitációs eszközök beszerzésével kapcsolatos követelés részbeni elutasítását vitató fellebbezési okfejtés is.

[51] A 43. sorszámú orvosszakértői vélemény 20. oldalán a szakértő a kereset 47-54. sorszám alatti tételeit – azok konkrét megjelölése nélkül – ugyan indokolt rehabilitációs eszköznek minősítette, a szakvélemény 21. oldalán, az egyes tételek részletezése során azonban kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az 55. sorszám alatti típusú2 szoftver és hozzátartozó laptop beszerzése orvosilag nem indokolt, a II. rendű felperes állapota miatt annak orvosi szempontból haszna nincs. Az elsőfokú bíróságnak ezt a szakmai indokolással ellátott végkövetkeztetést kellett alapul vennie az érdemi döntése meghozatala során; különös tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes a szakértő végkövetkeztetésének ismeretében sem bizonyította, hogy ezek az eszközök – jelenlegi állapotára figyelemmel – ténylegesen hasznosak lennének a II. rendű felperes számára, mert megkönnyítik a kommunikációját és ezzel együtt a mindennapi életvitelét.

[52] Arra viszont az I. rendű felperes helytállóan mutatott rá: az elsőfokú bíróság az 55. sorszámú végleges keresete 3. oldalán rögzített petitumtól eltérve nemcsak a javára, hanem a II. rendű felperes javára is döntött az alperes marasztalásáról, egyetemleges jogosultnak tekintve őket a követelés tekintetében, ezért ebben a vonatkozásban is az ítéleti rendelkezés kereseti kérelemmel összhangban álló pontosítása vált szükségessé.

[53] A Fővárosi Ítéltábla osztotta az alapítványi térítési díj iránti járadékkövetelés elutasítását vitató fellebbezési érvelést.

[54] Nem vitás peradat, hogy az I. rendű felperes önkormányzati támogatást igényelt a II. rendű felperes hozzájárulása megfizetéséhez az intézményi ellátási díj tekintetében. A támogatási kérelem benyújtásával a régi Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Az I. rendű felperes érvényesített joga nem közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányult, ezért a közigazgatási határozat – amelynek a jogszerűsége polgári perben nem megítélhető – elleni rendes jogorvoslat kimerítésének az elmaradása nem róható a terhére.

[55] Az I. rendű felperes igazolta, hogy a II. rendű felperes 2019. februárjától a alapítvány Ház diákja, és az intézmény havi 100.000 forint térítési díj ellenében látogatható. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a 2019. február 4-e és 2022. április 30-a közötti időszakra 3.900.000 forint lejárt járadékkövetelést, majd 2022. május 1. napjától havi 100.000 forint járadékkövetelést megalapozottnak fogadott el, valamint jogszerűnek ítélte a régi Ptk. 301. § (1) bekezdésére alapított késedelmi kamatkövetelést is.

[56] A Fővárosi Ítéltábla osztotta az akadálymentesítés és rehabilitációs szoba kialakítása kapcsán támasztott követelés részbeni elutasítását kifogásoló fellebbezési érvelést is.

[57] A 43. sorszámú orvosszakértői vélemény egyértelműen tartalmazza az akadálymentesítéssel járó házátalakítás indokoltságát, ezért az alperesnek az az általános védekezése, hogy a II. rendű felperes közlekedése és megfelelő rehabilitációja az átalakítások nélkül is biztosított volt, nem foghatott helyt. Az alperes a szakértői bizonyítás kiegészítését – építész szakértő bevonásával – kizárólag a beruházás értéknövelő hatásának a tisztázására indítványozta (58.). Ebből következően az elsőfokú bíróság a lefolytatott szakértői bizonyítástól indokolatlanul eltérve minősítette szükségtelen kiadásnak a kazán, valamint bojlercsere anyag- és munkadíját; nem állt rendelkezésre a szakvéleményt lerontó, a házbővítéssel együtt járó gépészeti átalakítás szükségességét cáfoló bizonyíték, ilyenre az alperes sem hivatkozott.

[58] Tekintettel arra, hogy az alperes II. rendű felperes kereseti kérelmével egyező marasztalásának lett volna helye, ezért a Fővárosi Ítéltábla az indokolatlanul levont költségek összegével, 355.960 forinttal felemelte a fizetésre kötelezését.

[59] Az elsőfokú bíróság ítélete az elsőfokú perköltség viselése tekintetében annyiban szorult pontosításra, hogy az alperes a részben pernyertesnek minősülő II. rendű felperes felé is köteles perköltség fizetésére. Ennek ellenére a megítélt elsőfokú perköltség fellebbezésben kért felemelésére a következőkre figyelemmel nincs lehetőség.

[60] A Pp. 21. § (1) bekezdése szerint a per tárgyának az értéke – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékével egyezik meg; az (5) bekezdés szerint, ha egy vagy több fél a perben több követelést, illetve jogot érvényesít, a pertárgyérték számítása során ezek értékét össze kell adni. A pertárgyérték számításának ezen főszabálya alól a Pp. 21. § (3) bekezdése enged kivételt, amelynek az a) pontja szerint a per tárgyának az értéke előre meg nem határozható ideig, időközönként visszatérően teljesítendő, le nem járt szolgáltatás iránti kereseti kérelem esetén az egy évi szolgáltatás értékével egyezik meg. Ebből következően kizárólag a még le nem járt, jövőben esedékessé váló szolgáltatásoknak az egy évi értéke és nem a teljes jövőbeni összege számít bele a pertárgy értékébe. A lejárt járadékkövetelésre a Pp. 21. § (3) bekezdés a) pontja tehát nem vonatkozik, arra a Pp. 21. § (1) bekezdésében foglalt általános szabály az irányadó, ezért tárgyi keresethalmazat esetén az (5) bekezdés értelmében a lejárt járadék összegét és a le nem járt járadék egy évi értékét összeadva kell meghatározni a pertárgy értékét.

[61] Ennek megfelelően számítva a pertárgyértéket, az I. rendű felperes legmagasabb összegű követelése 31.290.107 forint – lejárt járadék 25.547.399 forint, jövőbeni járadék 5.742.708 forint –, a II. rendű felperes legmagasabb összegű követelése 9.311.865 forint, amely követelésekből az I. rendű felperes 12.833.688 forint – 10.531.776 forint lejárt és 2.301.912 forint jövőbeni járadék –, a II. rendű felperes 5.979.616 forint erejéig lett pernyertes, tehát az I. rendű felperes pernyertessége 40%-os, a II. rendű felperesé 64%-os.

[62] Tekintettel arra, hogy az igazságügyi szakértői bizonyítás túlnyomórészt az I. rendű felperes követeléseire kapcsolódott, az előlegezett 200.000 forint szakértői díjból 80.000 forint megtérítésére támaszthatna igényt.

[63] Jogsabályi alapot nélkülöz az a fellebbezési érvelésük, hogy a jogi képviselési munkadíj meghatározása során a tárgyalás berekesztésekor aktuális kereseti kérelem szerinti pertárgyértéket kell figyelembe venni, erre vonatkozó rendelkezést ugyanis az Ükr. nem tartalmaz. Az Ükr. 3. § (2) bekezdése alapján pernyertességéhez igazodóan az I. rendű felperesnek 455.480 forint, a II. rendű felperesnek 300.000 forint ügyvédi munkadíj jár, ugyanakkor az alperes az I. rendű felperessel szemben 683.221 forint, a II. rendű felperessel szemben 165.593 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére támaszthat igényt. Az egymással szemben álló perköltség összegek ítéleti beszámítása az alperes javára eredményezne fizetésre kötelezést, az ettől eltérő ítéleti rendelkezés azonban alperesi fellebbezés hiányában kizárólag a felperesi fellebbezés alapján volt felülbírálnak.

[64] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak nem fellebbezett részét nem érintve – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint – részben megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt.

[65] Az I. rendű felperes fellebbezésével vitatott pertárgyérték 20.166.870 forint – 15.132.954 forint lejárt, 5.033.916 forint jövőbeni járadékkövetelés –, a II. rendű felperes jogorvoslati pertárgyértéke 356.051 forint.

[66] A vitatott pertárgyértékekhez viszonyítva az I. rendű felperes 30%-ban – 4.519.140 forint lejárt és 1.593.120 forint jövőbeni járadékkövetelés erejéig –, a II. rendű felperes teljes egészében lett pernyertes. Ennek megfelelően az I. rendű felperes az alperes felé a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján, az alperes a II. rendű felperes felé a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az Ükr. 3. § (5) és (6) bekezdései alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított – amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése szerinti hozzáadódik az áfa – összegű ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költséget megfizetni.

[67] A le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési eljárási illeték viseléséről a Fővárosi Ítéltábla az előzőekben részletezett pernyertességi arány és az alperes illetékmentessége figyelembevételével, a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései alapján határozott.

Budapest, 2023. január 25.

Dr. Csordás Csilla s.k.
s.k.

Levek Istvánné dr. s.k.

Dr. Örkényi László

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: